

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼rl¼Đ¼

7/18155
GK.50

Sayı : 66625779-610-2017/13160427
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Meral Daniő
Beőtaő/7/18155

2 - Nisan 2018

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLETT MECLİŐİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 15.11.2017 tarih ve 177549 sayılı yazıları.

Adana Milletvekili Sayın Meral Daniő Beőtaő'ın ilgide kayıtlı 7/18155 sayılı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 1

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
(66625779-610-2017/13160427 sayılı yazının ekidir)

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN MERAL DANIŐ BEŐTAŐ'IN 7/18155 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT

SORU

Kamuoyunca da yakından takip edildiği üzere Amerika Birleşik Devletleri Türkiye ile ilgili olarak vize uygulamalarının askıya alınmasına dönük bir karar almıŐtır. Konu hakkında ABD Türkiye Büyük Elçiliği tarafından ‘‘Bu yıl ikinci defa olarak geçen hafta, diplomatik misyonumuzun bir Türk çalıŐanı Türk yetkili mercileri tarafından tutuklanmıŐtır. Ancak, bu tutuklamanın neden meydana geldiğini veya ne olduğunu ve Şayet varsa çalıŐanımıza karŐı olan delilleri, sarf ettiğimiz tüm çabalarımıza rağmen tespit edemedik. Bu personel, kanun uygulama konularında Türk yetkili kurumlarıyla işbirliğini güçlendirme ve Amerikan ve Türk vatandaşlarının güvenliğini temin etme alanında faaliyet gösteren bir bölümde görev yapmaktadır. Üstelik çalıŐma arkadaşımızın avukatına erişimine yeterli izin verilmemiŐtır. ...Özellikle rahatsızlık veren nokta ise, görünüŐe göre bazı Türk yetkililer, yine sanığı ya da avukatını bilgilendirmeden, bazı gazetelere iddialarla ilgili bilgi sağlamıŐlardır. Söz konusu gazeteler, çalıŐanın, misyonumuzun resmi çalıŐanı sıfatıyla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti üyeleri, polisi ya da savcılarıyla kanuni uygulama konularıyla ilgili görüŐtüĐü iddialarını yinelemişlerdir. ...Açık olmak gerekirse, ABD ile Türkiye arasında kanuni uygulamalar alanındaki işbirliğini güçlendirmek personelimizin göreviydi. Türkiye Cumhuriyeti polisi ile görüŐmek ve seyahat etmek iŐinin rutin bir parçasıydı. Türkiye Cumhuriyeti, çalıŐanın yasal olmayan herhangi bir faaliyetin içinde olduğunu gösteren herhangi bir bilgi paylaşmamıŐtır. ...Bu tutuklama, bazı yetkililerin, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki uzun zamandır süre gelen işbirliğini bozmak amacıyla olup olmadığına ilişkin soruları akıllara getirmiştir. EĞer doğruysa, bu durum, diplomatik tesislerimizde çalıŐan ve buraları ziyaret eden kiŐileri risk altına sokacaktır. Bu tutuklamaların münferit bir olay mı olduğunu, yoksa başka Türk çalıŐanlarımızın da sadece görevlerini yerine getirirken Türk hükümeti yetkilileri ve daha geniş kapsamda Türk toplumuyla görüŐmeleri nedeniyle tutuklanmalarını mı beklemeliyiz, bilmiyoruz. ...Bu kolay aldığımız bir karar değildir, büyük üzüntüyle aldığımız bir karardır. Vize hizmetlerinin askıya alınmasının insanlara rahatsızlık vereceğinin farkındayız. Uzun sürmeyeceğini umuyoruz, ancak bu konunun çözülmesinin ne kadar süreceğini kestiremiyoruz. Bu süreyi, yerel çalıŐanlarımızın gözaltına alınma nedenleriyle ilgili her iki hükümet arasında devam eden görüŐmeler ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin Türkiye'deki tesislerimiz ve personelimizin güvenliğine ilişkin taahhütleri belirleyecektir.’’ Őeklinde bir açıklama kamuoyu ile paylaŐılmıŐtır.

Bu bağlamda;

- 1- Meydana gelen olay hakkında Bakanlık olarak bugüne kadar neden resmi bir açıklama yapmadınız?
- 2- AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bu konudaki açıklamalarına katılıyor musunuz?
- 3- Şayet Türkiye bir kabile devleti değil de bir hukuk devleti ise neden bahse konu tutuklamalarla ilgili hukuki süreç iŐletilmemiŐtır? Tutuklanan elçilik görevlisinin avukatına dahi erişim izni verilmemesi hukuk devleti ilkesine aykırı değil midir?

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
(66625779-610-2017/13160427 sayılı yazının ekidir)

- 4- Sanığın kendisine ve avukatına dahi bilgi verilmezden evvel konu hakkında bazı basın yayın organlarında suçla ilişkin haber yapılması ile ne amaçlanmıştır? Bu tutumun hukuk devleti ilkesi ile örtüştüğünü düşünüyor musunuz?
- 5- ABD Büyükelçisi John Bass'ın "Bu tutuklama, bazı yetkililerin, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki uzun zamandır süre gelen işbirliğini bozmak amacıyla olup olmadığına ilişkin soruları akıllara getirmiştir. " Şeklindeki ifadesine katılıyor musunuz?
- 6- ABD Büyükelçisi John Bass'ın Türkiye ile ABD ilişkilerini bozmaya yönelik bir tutuklama biçimindeki nitelendirmesi doğru mudur? Bu ifadeler ve Hükümetin tutuklamaların haklılığına dair açıklamaları değerlendirildiğinde neden Türkiye ABD ile ilişkileri bozmaya yönelik hamleler yapmaktadır?
- 7- Türkiye'nin dış politika uygulamaları neden başka ülkeler ile dost olmaya yönelik hamleler içermemektedir?
- 8- AKP'nin dış politikaya dair çözüm önerileri AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ABD'ye yönelik "Al papazı, ver papazı" önerisi ile AKP Genel Başkan Yardımcısı ve İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın "Olum 'BASS' git" söyleminden ibaret midir? Bu söylemler siyasi nezaket ile örtüşüyor mu? Bu tür söylemler hükümetin dış politikaya bakış açısını yansıtıyor mu? Şayet hükümetinizin dış politikaya bakış açısı bu şekilde ise bu Türkiye'yi bir üçüncü dünya ülkesi kategorisine sokmuş olmuyor mu?
- 9- Türkiye'nin uluslararası camiadaki saygınlığı neden hiçe sayılmaktadır? Bu söylem ve hukuk devleti ilkesi ile örtüşmeyen dış politika uygulamalarının Türkiye'ye vermiş olduğu zararı nasıl telafi edeceksiniz?
- 10- Hâlihazırda bir NATO üyesi olan Türkiye'nin ABD'nin vize başvurularını daha önce durdurduğu İran, Libya, Suriye ve Yemen gibi ülkelerin arasında yer alması Türkiye dış politikasında bir eksen kayması mı yoksa dış politikadaki iflasın bir göstergesi midir?
- 11- Yaşanan vize krizinin Suriye'de sürdürülen reel politikalara yönelik iki ülke arasında gelişen çıkar çatışmasından kaynaklandığını düşünüyor musunuz?
- 12- Türkiye'nin hâlihazırda uluslararası camiada kaybettiği saygınlığı kazanmak adına ne tür önlemler alacaksınız?
- 13- ABD ile ilgili meydana gelen vize krizine ilişkin çözüm önerileriniz nelerdir? Bu hususta neler yapılması gündemdedir?

YANIT

Türk dış politikası, milli menfaatlerimizi korurken "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesi ve girişimci ve insani dış politika anlayışı çerçevesinde diğer ülkelerle dostluk ve işbirliğine dayalı ilişkiler geliştirilmesini hedeflemektedir. Dış politikasında ilkeli ve tutarlı çizgi izleyen ülkemiz, dünya sathına yayılmış diplomasi ağıyla dostluk ve işbirliği bağları tesis etmiştir.

Türkiye ve ABD çok geniş bir coğrafyada ve uluslararası gündemi meşgul eden önemli konularda yakın işbirliği yapan iki müttefiktir. Türkiye ile ABD'nin, iki NATO müttefiki

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
(66625779-610-2017/13160427 sayılı yazının ekidir)

olarak, ortak değerler ve mütşterek menfaatlere dayalı olarak, karşılıklı saygı temelinde ilişkilerini sağlıklı bir zeminde geliştirerek derinleştirmeleri önem taşımaktadır.

Ülkeler vize rejimlerini ekonomik, sosyal ve kültürel saikler ile güvenlik gerekçelerini dikkate alarak belirlemektedir. Vize rejimimiz belirlenirken bu unsurlar arasında bir denge kurularak, Türkiye'nin güvenliği, refahı ve esenliği gözetilmektedir. Her ülke vize uygulamalarında kendi parametrelerini tayin etmektedir.

ABD, 8 Ekim 2017 tarihinde Türkiye'deki temsilciliklerinde vize uygulamalarını askıya aldığını açıklamıştı. Aynı gün, müttekabiliyet ilkesi ışığında, tarafımızdan karşılık verilerek, ABD'deki temsilciliklerimiz vize başvurularına kapatılmış, ayrıca e-vize sistemi askıya alınmış ve sınırda vize sınırlandırılmıştı.

Ülkemiz başından beri vize uygulamalarında mutata düzene dönölmesi yönünde yapıcı bir tutum sergilemiştir. Bunun sonucunda, 6 Kasım'da ABD tarafı Türkiye'deki temsilciliklerinde vize başvurularını sınırlı düzeyde almaya başlamış, 28 Aralık 2017 tarihinde de tüm sınırlamaları kaldırmıştır. Müttekabiliyet ilkesi çerçevesinde, 28 Aralık 2017 günü eşzamanlı olarak ABD vatandaşlarına yönelik kısıtlamalar tarafımızca kaldırılmıştır.